ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ НАРМОНКАСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЛАИШЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

422630,РТ,Лаишевский район, село Нармонка, ул.Молодежная , д.12 А
8-(84378) -4-62-24
факс: 8-(84378) -4-62-24

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЛАЕШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ НАРМОНКА АВЫЛ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

422630, РТ,Лаеш районы, Нармонкаавылы, Яшьләрурамы, 12 Анчейорт
тел: 8-(84378) -4-62-24
факс: 8-(84378) -4-62-24

2023 елның 08 феврале **6 номер**

КАРАР

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Нармонка авыл җирлегенең су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемаларын раслау турында

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Нармонка авыл җирлеге территориясендә өзлексез су белән тәэмин итүне һәм су бүлеп бирүне оештыру максатларында “Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 06 октябрендәге 416-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Законы, “Су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү турында” 2011 елның 07 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Законы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 05 сентябрендәге “Су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү схемалары турында” 782 номерлы карары (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)нигезендә, Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Нармонка авыл җирлеге Башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. 2023-2032 елларга Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының «Нармонка авыл җирлеге» муниципаль берәмлеген су белән тәэмин итү схемасын (1 нче кушымта)расларга;
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының Нармонка авыл җирлеге территориясендә урнашкан мәгълүмати стендларда игълан итәргә;
3. Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Нармонка авыл җирлеге Башкарма комитетының «Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Нармонка авыл җирлегенең су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемаларын раслау турында» 2015 елның 08 июлендәге 20 номерлы карары үз көчен югалтуын танырга.
4. Әлеге карарны Интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында http://pravo.tatarstan.ru. веб–адресы буенча һәм интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Порталында урнаштырылган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының рәсми сайтында- http://laishevo.tatarstan.ru. веб-адресы буенча бастырып чыгарырга (халыкка җиткерергә).
5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Нармонка авыл җирлеге
Башкарма комитеты җитәкчесе **А.О. Солягин**

Нармонка авыл җирлеге Башкарма комитеты
җитәкчесенең 2023 елның 8 февралендәге
6 номерлы карары белән расланды

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Нармонка авыл җирлегенең су белән тәэмин ителү схемасы

Нармонка авылы
2023ел

Эчтәлек

Схема паспорты
Кереш
Су белән тәэмин итү схемасы
1. Су белән тәэмин итүнең һәм су бүлеп бирүнең үзәкләштерелгән системаларын үстерүнең төп юнәлешләре, принциплары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре
2. Су белән тәэмин итү һәм Ташландык суларны агызу схемаларының төп максатлары һәм бурычлары
3. Эчә торган суны, техник суны кулланунның фаразланган балануслары, агып төшүче суларның күләме һәм составы
4. үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән су белән тәэмин итү зоналары һәм су белән тәэмин итүнең һәм Ташландык суларны агызуның үзәкләштерелгән системалары исемлеге
4.1 Су белән тәэмин итү
4.2 Ташландык суларны агызу
5. Су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү буенча проект тәкъдимнәре
5.1Су белән тәэмин итү
5.2 Ташландык суларны агызу
Кушымталар

Нармонка авыл җирлегендә су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы паспорты

Вазифа атамасы	Лаеш муниципаль районы Нармонка авыл җирлегенең су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы
Проект инициаторы (муниципаль заказчы).	Нармонка авыл җирлеге Башкарма комитеты.
Объектның урнашу урыны	Россия, Татарстан Республикасы, Лаеш районы, Нармонка авылы
Схема эшләү өчен норматив-хокукый база.	- «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән: 19 июнь, 12 Август, 28, 29, 30 декабрь 2004, - 18 апрель, 29 июнь, 21 июль, 12 октябрь, 27, 31 декабрь 2005, - 2, 15 февраль, 3 июнь, 18, 25, 27 июль, 16 октябрь, 1, 4, 29 декабрь 2006, - 2 март, 26 апрель, 10 май, 15, 18 Июнь, 21 июль, 18 октябрь, 4, 8 ноябрь 2007, - 10 июнь, 23 июль, 25 ноябрь, 3, 25 декабрь, 2008, - 7 май, 23, 28 ноябрь, 27 декабре 2009 , - 5 апрель, 8 май, 27 июль, 28 сентябрь, 3, 29 ноябрь, 29 декабрь 2010 елның, - 20 март, 21 апрель, 3 май, 11, 18, 19, 25 июль, 21, 28, 30 ноябрь, 3, 6, 7 декабрь 2011, - 25, 29 июнь, 10, 28 июль, 16 октябрь, 3, 25, 30 декабрь 2012, - 5 апрель, 7 май, 2 июль, 22 октябрь, 2, 25 ноябрь, 21, 28 декабрь 2013, - 2 Апрель, 27 май, 23 Июнь, 21 июль, 4, 14, 22 октябрь, 22, 29, 31 декабрь 2014, - 2015 ел 3 февраль, 8, 30 март, 29 июнь, 5 октябрь, 3, 28 ноябрь, 30 декабрь., - 15 февраль, 2, 23 Июнь, 3 июль, 28 декабре2016 елның, - 3 апрель, 7 июнь, 18, 26, 29 Июль, 30 октябрь, 5, 29, 31 декабрь 2017, - 5, 19 февраль, 18 апрель, 3, 29 июль, 3 август, 30 Октябрь, 27 декабре, 2018 елның - 6 февраль, 1 май, 26 июль, 2 август, 16, 27 декабрь, 24 апреле, 23 май, 13, 20 июль, 9 ноябрь, 8, 22, 29, 30 декабрь2019, - 30 апрель, 26 май, 1, 2 июль, 19 ноябрь, 2021 елның 30 декабре, 2022 елның 14 июле«Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 2011 елның 07 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән: 2012 елның 30 декабрендәге, 7 май, 23 июль, 28 декабрь 2013 ел,2014 елның3, 28 июнь, 21 июль, 14 октябрь, 29 декабре, 13 июль, 3, 28 ноябрь2015,3 июль, 19 декабрь 2016 ел,2017 елның 29 июлендә; 2018 елның 3, 29 июль, 25 декабре;2020 елның 1 апреле, 2021 елның 11 июне, 1, 2 июле, 28 гыйнвар, 1 май, 19 декабрь 2022 ел үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән; - «Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары турында» 2013 елның 05 сентябрендәге 782 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәте карары (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән: 18 мартта, 2016 елның 13 декабрендә, 2019 елның 31 маенда, 2020 елның 22 маенда); - кагыйдәләр җыелмасы 31.13330.2021 «СНиП 2.04.02-84* Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» - Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хуҗалыгы министрлыгының 2021 елның 27

	декабрендәге 1016/пр номерлы боерыгы; - "Янгынга каршы көрәш системалары" 10.13130 кагыйдәләр җыентыгы Эчке янгынга каршы суүткәргеч. Проектлау нормалары һәм кагыйдәләре" - Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 2020 елның 27 июлендәге 559 номерлы боерыгы; - 8.13130 «Янгыннан саклану системалары. Янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү. Янгын куркынычсызлыгы таләпләре "- Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 2020 елның 30 мартындагы 225 номерлы боерыгы; 2022 елның 27 июнендәге 49-рс номерлы 49-рс авыл җирлегенең Лаеш муниципаль районы Советы карары белән расланган Нармонка авыл җирлегенең генераль планы.
Схеманың максатлары	- 2032елга кадәр чорда торак фондының гамәлдәге һәм яңа төзелеше өчен үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасын үстерү. - коммуналь продукция җитештерү күләмнәрен, аерым алганда, хезмәт күрсәтүләрнең сыйфатын яхшыртканда су белән тәэмин итү буенча хезмәтләр күрсәтүне, шулай ук гамәлдәге бәя сәясәтен саклап калуны арттыру; - су белән тәэмин итү системаларының эшен яхшырту; - эчәргә яраклы суның сыйфатын арттыру.
Куелган максатларга ирешү ысулы	- Нармонка авыл җирлеген тулаем алганда даими су белән тәэмин итү мөмкинлеген тәэмин итүче магистраль суүткәргечләр челтәрләрен реконструкцияләү; - исәпләү приборларын урнаштыру.
Схеманы гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	Схема 2023 елдан 2032 елга кадәр чорда гамәлгә ашырылачак, һәр этапта коммуналь инфраструктураның җитештерү куәтләрен реконструкцияләү планлаштырыла торган этаплар буенча чаралар гамәлгә ашырылачак.
Чараларны гамәлгә ашырудан көтелә торган нәтиҗәләр схемалар	1. Торак пунктның заманча коммуналь инфраструктурасын булдыру. 2. Коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын күтәрү. 3. Су белән тәэмин итү объектларының тузу дәрәҗәсе кимүе. 4. Лаеш муниципаль районының Нармонка авыл җирлеге территориясендә экологик вәзгыятьне яхшырту. 5. Су белән тәэмин итү объектларын модернизацияләү һәм төзү проектларын финанслау максатында бюджеттан тыш чыганаклар (шул исәптән хосусый инвесторлар, кредит чаралары һәм гражданнарның шәхси акчалары) акчаларын җәлеп итү өчен уңай шартлар тудыру. 6. Су белән тәэмин итү системасының куәтен арттыру.
Инвестиция программасын үтәүне тикшереп тору	Оператив контрольне Лаеш муниципаль районының Нармонка авыл җирлеге башлыгы алып бара.

Кереш

Нармонка авыл җирлеген 2032 елга су белән тәэмин итү схемасы түбәндәге документлар нигезендә эшләнгән:

- территориаль планлаштыру схемасы;
- «Су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү турында» 2011 елның 07 декабрендәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән: 2012 елның 30 декабре, 2013 елның 7 мае, 23 июль, 28 июль, 2014 елның 21 июле, 14 октябрь, 29 декабрь, 2015 елның 13 июле, 3, 28 ноябре, 2016 елның 3 июле, 19 декабрь, 2017 елның 29 июле, 25 декабре,3, 29 июль, 2018 елның, 2020 елның 1 апреле, 11 июнь, 1, 2 июль 2021, 2022 елның 19 декабре,28 гыйнвар, 1 май,).

Схема су белән тәэмин итү системаларын төзү буенча әлеге системаларның эшләвенең ышанычлылыгын күтәрүгә юнәлдерелгән беренче чираттагы чараларны, шулай ук кешеләрнең яшәү өчен имин һәм уңайлы шартларны үз эченә ала.

Су белән тәэмин итү схемасында түбәндәгеләр бар:

- су белән тәэмин итүнең һәм су бүлеп бирүнең үзәкләштерелгән системаларын үстерүнең төп юнәлешләре, принциплары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре;
- җирлек үсешен исәпкә алып, кимендә 10 елга эчәргә яраклы, техник су куллануның фаразлау баланслары;
- үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү зоналары (су белән тәэмин итү үзәкләштерелгән, салкын су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системаларын кулланып башкарыла торган территорияләр) һәм су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системалары исемлеге;
- салкын су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын планлаштырып урнаштыру карталары (схемалары);
- салкын су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын урнаштыруның планлаштырылган зоналары чикләре;
- су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү схемаларын гамәлгә ашыру буенча әлеге чараларны техник нигезләүне һәм аларны гамәлгә ашыру бәясен бәяләүне дә кертеп, этаплар буенча бүлүдә төп чаралар исемлеге.

Чаралар коммуналь инфраструктура системасының түбәндәге объектларын үз эченә ала:

1) Су белән тәэмин итү:
   - су белән тәэмин итү челтәрләре.

5.2 Ташландык суларны агызу
   - канализация челтәрләре

Нармонка авыл җирлегендә су белән тәэмин итү һәм Ташландык суларны агызу схемасы

1. **Су белән тәэмин итүнең һәм Ташландык суларны агызуүзәкләштерелгән системаларын үстерүнең төп юнәлешләре, принциплары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре**

Җирлекне су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасы - су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү системаларының нәтиҗәле һәм имин эшләвен нигезләү буенча материаллар булган документ, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтиҗәлелеген арттыру, санитария һәм экология куркынычсызлыгы өлкәсендә хокукый җайга салуны исәпкә алып, аларны үстерү.

1) су агызу - агып төшүче суларны үзәкләштерелгән су чыгару системасын кулланып, агып төшүче суларны кабул итү, транспортировкалау һәм чистарту;

2) су белән тәэмин итү - салкын су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системаларын кулланып (салкын су белән тәэмин итү) абонентларга эчә торган су ташу һәм бирү.

3) сууткәргеч челтәр - су ташу өчен билгеләнгән технологик яктан бәйле инженерлык корылмалары комплексы, шулай ук җылылык белән тәэмин итү максатларында кулланыла торган инженерлык корылмаларыннан тыш;

2. Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемаларының төп максатлары һәм бурычлары:

- әйләнә-тирә мохиткә минималь йогынты ясаганда, су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү системасын үстерүнең, ышанычлы су белән тәэмин итүне һәм суны чыгаруны иң экономияле ысул белән тәэмин итүнең озак сроклы перспективаларын билгеләү, шулай ук су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү системаларын үстерүне икътисадый стимуллаштыру һәм энергияне сак тоту технологияләрен гамәлгә кертү;
- капиталь төзелеш объектын һәм оешманы су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү челтәрләренә тоташтыру мөмкинлеген, мондый тоташтыруны техник мөмкинлек булган очракта;
- норматив таләпләр нигезендә су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү системалар эше ышанычлылыгын арттыру;
- озак сроклы перспективада һәр кулланучыга исәпләгәндә су белән тәэмин итүгә һәм ташландык суларны агызу чыгымнарын минимальләштерү;
- авыл җирлегендә яшәүчеләрне су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызуны тәэмин итү;
- авыл җирлеген су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү өлкәсендә кулланыла торган җитештерү һәм башка билгеләнештәге объектлар төзү һәм (яисә) реконструкцияләү;
- соңгы дистә елда яшәү сыйфатын яхшырту гамәлдәге объектларның коммуналь инфраструктурасын тиешенчә үстерү зарурлыгы белән аңлатыла.

Җирлекнең су белән тәэмин итүне һәм су бүлеп бирүне оештыру буенча җирле үзидарә органнары вәкаләтләренә тиешле территорияләрдә түбәндәгеләр керә:

а) халыкны су белән тәэмин итүне оештыру, шул исәптән кайнар су белән тәэмин итүне гамәлгә ашыручы оешмаларны салкын су белән тәэмин итү һәм (яисә) су белән тәэмин итү, үзенең йөкләмәләрен үтәүдән баш тарткан очракта йә күрсәтелгән оешмаларның үз йөкләмәләрен үтәүдән баш тарткан очракта халыкны су белән тәэмин итүне оештыру һәм (яисә) су чыгаруны оештыру чараларын күрү;

б) оешманы гарантияләүче җирлекне салкын су белән тәэмин итүнең һәм (яисә) җирлекне су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системасы өчен билгеләү;
в) салкын су белән тәэмин итүнең һәм (яисә) суелганы ремонтлауга һәм эксплуатацияләүдән үзәкләштерелгән системалар объектларын чыгаруны килештерү;
г) җирлекне су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү схемасын раслау;
д) инвестиция программаларын эшләүгә техник биремнәрне раслау;
ж) инвестиция программаларын килештерү;
з) җир өсте су объектларына, җир асты су объектларына һәм су җыелмаларына пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнарны агызу планнарын килештерү (алга таба - ташлауларны киметү планы);
и) Федераль законда каралган очракларда су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү өлкәсендә җайга салына торган эшчәнлекне гамәлгә ашыру шартлары турында килешүләр төзү;

Җирлекнең җирле үзидарә органнары су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү өлкәсендәге үз вәкаләтләре чикләрендә кайнар су белән тәэмин итүне гамәлгә ашыручы оешмалардан, салкын су һәм (яисә) су агызуны, федераль законда билгеләнгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүматны соратып алырга хокуклы, ә күрсәтелгән оешмалар соратып алына торган мәгълүматны бирергә тиеш.

Авыл җирлегенең төп техник-икътисадый күрсәткечләре

Нармонка авыл җирлеге составына 6 торак пункт керә.

Җирлекнең административ үзәге Нармонка авылы.

Авыл җирлеге территориясендә яшәүче халыкның гомуми саны 2529 кешене тәшкил итә (01.01.2023 елга торышы буенча).

№ т/б	Авыл җирлегенең аталышы	Халык саны, кеше.	Халыкның гомуми санындагы торак пункт өлеше, %
Нармонка авыл җирлеге :			100%
1	Нармонка авылы	1955	77,3%
2	Астраханка авылы	140	5,5%
3	Татар Кабаны авылы	80	3,1%
4	Тетеево авылы	104	4,2%
5	Караеш авылы	96	3,7%
6	Карадуле авылы	154	6,2 %
		2529	

Табигый шартларга кыскача характеристика.

Климат уртача-континенталь, артык дымлы булу белән характерлана, эссе булмаган җәй һәм уртача салкын кыш... Еллык уртача күпьеллык һава температурасы 3,7°с. иң җылы ай-июль, аның уртача температурасы 19°-20°С. кышның уртача күпьеллык

температурасы (гыйнвар) -15°С. тәүлекнең барлык сәгатьләрендә тискәре температуралы көннәр саны-93.

Җирлек территориясендә вегетация чоры апрельнең егерменче числосына туры килә һәм уртача 170-175 көн дәвам итә. Һаваның уртача тәүлеклек температурасы 10°тан югары булганда үсемлекләрнең үсүе һәм үсеше аеруча актив күзәтелә. Бу чор 115-130 көн тәшкил итә (майның икенче декадасыннан сентябрьнең икенче декадасына кадәр). Салкынсыз чор озынлыгы уртача 125-130 көн тәшкил итә.

Планлаштырылган территория артык дымлану зонасына керә. Явым-төшемнең еллык суммасы 500-525 мм. Иң күп явым-төшем июльдән сентябрьгә кадәр чорга туры килә. Кышын еллык явым-төшем суммасының 1/3 е генә төшә (шуңа бәйле рәвештә кар капламы зур егәрлеге белән аерылып тормый: 30-35 см; кар капламының озынлыгы 115-120 көн). Явым-төшемнең иң күп өлеше августка туры килә - 70 мм, иң азы февральгә - 35 мм.

Тәүлеклек явым-төшемнең максималь күләме 74 мм.

Кар япмалары уртача 140 көнгә тигез, уртача кар катламы 1 ноябрьгә, ә җыен 30 апрельгә туры килә. Кар капламының иң зур декадасы биеклегеннән уртача әһәмият ноябрьдән, февраль ахырында иң зур биеклеккә җитеп, акрынлап үсә.

Һаваның чагыштырма дымлылыгы ел дәвамында югары түгел. Һаваның уртача еллык чагыштырма дымлылыгы - 62%. Иң югары дымлылык сентябрь аена кадәр.

Куркыныч табигать процесслары барлыгы турында мәгълүматлар юк.

Нармонка авыл җирлеге Идел елгасының дүртенче трассасына, Иделнең уң як яры буеның өске өлешендә керә.

Геологик яктан тасвирлана торган район тыныч ятучы токымнардан тора.

Җирлек территориясе буйлап Идел елгасы, Мишә елгасы ага. Күлләр, сазлыклар бар.

Җирлек территориясендә шактый зур балчык, ком ятмалары урнашкан.

3. Эчә торган суны, техник суны кулланунның фаразланган баланслары, агып төшүче суларның күләме һәм составы

Җирлектә үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү җир асты суларын кулланунның гомуми күләменең 98 %ын тәшкил итә.

Җир өсте суларыннан хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү гамәлгә ашырылмый. Сулыкларның өске өлеше фәкать рекреацион әһәмияткә ия.

Халыкны хуҗалык-эчә торган су белән тәэмин итү тулысынча диярлек җир асты суларыннан файдалануга нигезләнгән. Сәнәгать предприятиеләренең техник һәм технологик су ихтыяҗларының шактый өлеше җир асты сулары хисабына да тәэмин ителә. Җир асты сулары бораулау скважиналары белән файдаланыла. Хәзерге вакытта торак пунктларны су белән тәэмин итү төче сулар ятмасын эксплуатацияләү исәбенә гамәлгә ашырыла. Эксплуатация системасыз урнашкан аерым скважиналар белән башкарыла.

Җирлекнең гидрогеологик зонасы түбәндәге мәгълүматлар белән характерлана:

№ т/б	Күрсәткечләр	Бердәм. Үлчәү берәмлеге.	Мәгълүматлар	Искәрмә
А. Файдалана торган су офыгының төп мәгълүматлары:				

1.	Урнашу тирәнлеге	м	90 - 120	скважиналар тамагының абсолют билгеләренә карап
2.	Статистик дәрәҗә	м	30 - 70	
3.	Су сыйдырышлы токымнарның куәте	м	1-70	Таныклыкларның куәтенә һәм ярылуына карап
4.	Дебет	м3/сәг	1.8	
5	Коры калдык	г/л	0,3-0,4	
6.	Карбонат катылыгы	мг/экв л.	4 - 5	
Б. Җир асты сулары эчәргә яраклы һәм техник максатлар өчен яраклы. Скважиналар белән җир асты офыклары гына файдаланыла.				

Өске сулар

Җир өсте сулары Идел елгасы, Мишә елгасы бассейнына карый торган су объектларыннан гыйбарәт, алар авыл җирлеге территориясе аша ага торган су объектларыннан 10 метрдан алып 200 м га кадәр тирәнлеккә һәм 10 нан 15 м га кадәр киңлеккә ия.»

Язын һәм яңгырлар яуганда бу елга күп сулы, елның калган чорларында аларда су күләме кими. Шулай итеп, бу елгада су запасы тотрыклы.

Елгаларның һәм күлләрнең туенуы грунт сулары һәм атмосфера явым-төшемнәре исәбенә бара.

4. үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән су белән тәэмин итү зоналары һәм су белән тәэмин итүнең һәм Ташландык суларны агызуның үзәкләштерелгән системалары исемлеге

4.1 Су белән тәэмин итү

Җир асты сулары эчә торган су белән тәэмин итүнең чыганагы булып тора. СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә су белән тәэмин итү чыганаклары санитария саклау зоналарына (ЗСО) ия булырга тиеш. Хәзерге вакытта Нармонка авыл җирлегендә үзәкләштерелгән су белән тәэмин ителгән 6 торак пункт бар.

ЗСОда режим булдыруның һәм тәэмин итүнең төп максаты - су белән тәэмин итү чыганакларын һәм су үткәргеч корылмаларны, шулай ук алар урнашкан территорияләрне пычранудан санитар саклау. Санитария саклау зоналары өч пояс составында оештырыла. Беренче пояс (катгый режимлы) суалгычларның урнашу территориясен, барлык суүткәргеч корылмаларның һәм су асты каналының мәйданчыкларын үз эченә ала. Икенче һәм өченче поясларны (чикләүләр поясын) су белән тәэмин итү чыганакларының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне кертәләр.

Һәр өч поясның һәркайсында, шулай ук санитар-яклау полосасы чикләрендә, аларны билгеләп кую өчен, махсус режим билгеләнә һәм суның сыйфаты начараюны кисәтүгә юнәлдерелгән чаралар комплексы билгеләнә, алар «Су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы суүткәргечләрне санитар саклау зоналары» 2.1.4.1110-02 һәм «Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар». Су белән тәэмин итүнең җир асты чыганакларының 1 поясының санитар саклау зоналары 30м тәшкил итә. Су

белән тәэмин итүнең җир асты чыганакларын санитар саклау зонасының икенче поясы чикләре исәпләү белән билгеләнә.

Авыл җирлеге территориясендә 1 су алу җайланмасы эшли, җирлекнең барлык скважиналары буенча диярлек катгый режимлы зоналар киртәләре юк, скважиналар контроль-үлчәү аппаратурасы, су пробаларын сайлап алу краннары белән җиһазландырылган. Каты режимлы зоналар территорияләре вакыт-вакыт болгатыла, артезиан скважиналары павильоннары ирекле үтеп керү өчен мөмкин түгел, скважиналарның очында герметизация бар, бу җир асты офыгы суларын пычратуга китерергә мөмкинлек бирми. ЗСО урнаштыру һәм үтәү зарур. Җир асты суларын су белән тәэмин итү өчен, ЗСОның беренче поясы чиге су алу җайланмасыннан кимендә 30 м һәм кимендә 50 м ераклыкта - җир асты суларын җитәрлек якланмаган вакытта билгеләнә.

Дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге өске су объектлары гомуми файдаланудагы су объектлары булып торалар. Авыл җирлеге территориясендә Мишә елгасы һәм Идел агымы ага

Су саклау зоналары һәм су объектларында судан файдалануның барлык төрләрен канәгатьләндерә торган су сыйфатына ярдәм итү максатыннан төзелә торган яр буе яклау полосалары хуҗалык эшчәнлегенең, шул исәптән шәһәр төзелешенең билгеле бер регламентларына ия.

Су саклау зоналары, Су кодексында билгеләнгән чикләүләр белән, су фондыннан файдалануга һәм аларны саклауга идарә итүнең махсус вәкаләтле органы белән килештереп, шәһәр төзелеше максатларында файдаланылырга мөмкин.

Су саклау зоналары һәм яр буе яклау полосалары чикләре схемасы, Су кодексы (№74-ФЗ от 03.06.2006) яр буе линиясе төшенчәсен кертә - су объектының яр буе линиясе буйлап 20 м киңлектәге җир полосасы һәм гомуми файдалану өчен билгеләнгән җир полосасы буларак. Яр буе яклау полосасының киңлеге яр бушлыгына бәйле һәм рельефның текәлегенә карап, 30-50 м тәшкил итә. Су саклау зонасы киңлеге тиешле яр сызыгыннан билгеләнә. РФ Су кодексының 65 маддәсенең 4 пункты нигезендә елгаларның яки инешләрнең су саклау зонасы киңлеге аларның елга яки инеш агышыннан озынлыгы 10 километрга кадәр - 50 метр, 10 километрдан 50 километрга кадәр - 100 метр, 50 чакрымнан алып 200 метр күләмендә билгеләнә.

Нармонка авыл җирлеген су белән тәэмин итү чыганагы - җир асты сулары.

Суүткәргеч хуҗалык хезмәте су җыю колонкаларын, янгын гидрантларын, артезиан скважиналарын - 5 данә файдалануны һәм аларга хезмәт күрсәтүне үз өченә ала.

- Нармонка авылы.

Су белән тәэмин итү торак, иҗтимагый биналарның һәм коммуналь билгеләнештәге биналарның күбесендә 14,9 км озынлыктагы суүткәргеч челтәреннән ø100 мм озынлыктагы су белән тәэмин ителә. Нармонка авылында 5 скважина бар. Скважина ЭЦВ-6-16-140 насосы белән җиһазландырылган. скважина янында 25 м3 бак күләмендәге 2 су башнясы һәм 15 м биеклектәге баганасы бар. Суүткәргечнең озынлыгы 6205 м. Суүткәргечнең диаметры - 100, 200 м. Суүткәргеч 1985 елда төзелә.

Астраханка авылы

Су белән тәэмин итү Астраханка авылындагы торак биналарның күбесендә Нармонка авылы суүткәргечләре челтәреннән 2498 м озынлыктагы юллар белән гамәлгә ашырыла, ул Нармонка авыл җирлеге Башкарма комитеты балансында урнашкан.

Д. Татар Кабаны

Су белән тәэмин итү Татар Кабаны авылы торак биналарының күп өлешендә Нармонка авылы су үткәргечләре челтәреннән 2702 метр озынлыктагы су белән тәэмин ителә, ул Нармонка авыл җирлеге Башкарма комитеты балансында урнашкан.

Караеш авылы

Су белән тәэмин итү Караеш авылы торак биналарының күбесендә 3401п м озынлыктагы суүткәргеч торбалар челтәреннән (54 кое) төзелә, ул Нармонка авыл җирлеге Башкарма комитеты балансында урнашкан.

Карадуле авылы

Су белән тәэмин итү Карадуле авылындагы су торбалары челтәреннән 2498п.м.(48 кое) озынлыктагы суүткәргеч торбаларының диаметры 100-110 мм.

Тетеево авылы

Су белән тәэмин итү күбесенчә Тетеево авылы торак биналарында бара. 2 скважина бар. ЭЦВ тирәнтен насослары 6-16-110, суүткәргечнең озынлыгы 3818п м.

Эчә торган суның сыйфаты СанПиН 2.1.4.1074-01.

Су җыю урыннарында төп җиһазлар булып ЭЦВ су асты насослары тора. Санитар-эпидемиологик ышанычлылык максатларында су коймаларын санитар саклау зоналары СНиП 2.04.02-84 һәм СанПиН 2.1.41110-02, 30 метр күләмендә каралырга тиеш. Хәзерге вакытта 4 су җыю корылмасы рәсмиләштерелгән саклау зоналарына ия түгел, бу файдаланыла торган су йөртү катламнарының пычрануын китереп чыгарырга мөмкин. Төп фондларның тузуы уртача 80% тәшкил итүен исәпкә алып, шулай ук су суларына һәм хуҗалык-эчә торган суның сыйфатына, технологик җиһазларны камилләштерүгә, сигнализация һәм диспетчерлаштыру системаларына, технологик процесслар белән автоматлаштырылган идарә системаларына таләпләрнең артуына бәйле рәвештә, системаларны һәм корылмаларны реконструкцияләү зарур.

Сәнәгать предприятиеләрен су белән тәэмин итү гомуми су җыю җайланмаларыннан алып барыла.

Су белән тәэмин итү системасы хуҗалык-эчәргә яраклы һәм эчәргә яраклы ихтыяҗлар өчен берләшкән үзәкләштерелгән. Җир асты су савытларыннан һәм җир өсте су чыганакларыннан янгын сүндерү күздә тотыла. Шулай ук барлык су җыю башнялары краннар белән җиһазландырылган, алар янгын сүндерү машиналарына су алу мөмкинлеге бирә.

4.2 Ташландык суларны агызу

Нармонка авыл җирлеге территориясендә канализация системасы Нармонка авылында гына бар.

Гамәлдәге торак төзелешләрдән, иҗтимагый биналардан һәм коммуналь билгеләнештәге биналардан агышлы пычрак сулар канализациянең ябык системасы буенча үзеннән-үзе чистартыла, 400м3/тәүлек җитештерүчәнлеге булган биологик чистарту корылмаларына, җитештерүчәнлеге 400 м3/тәүлек., промстоклар 175,1 куб\ тәүлек, вз.410 мг\л, ВРС 912 мг\л.

ОСК ның проект куәте тәүлеккә 400 куб. ОСКка агып төшүче суларның фактик килүе: тәүлеклек уртача 150 куб\сут, максималь 45 куб\сәг, минималь 3 куб\сәг.

Чистарту корылмаларыннан соң чистартылган һәм зарарсызландырылган стокларны торба үткәргеч буйлап агызып, ләм кырларына (артта калган урынга) агызалар.

Нармонка авылы торак йортлары көнкүреш канализациясенең үзәкләштерелгән челтәренә тоташтырылмаган. Алар чүп-чар чокырлары, ишегалды җыемнары белән җиһазландырылган.

Хәзерге вакытта Нармонка авыл җирлегенең башка торак пунктларында канализация челтәрләре юк. Торак йортларда компост чокырларына фекаль стокларны утильләштереп, чүп-чар җыю чокырлары бар.

Әлеге челтәрләр - «Су белән тәэмин итү һәм канализация үзәге» ҖЧҖнә хезмәт күрсәтә

Нармонка авылының торак зонасы буенча су чыгару челтәрләренә инде 30 елдан артык вакыт тулу сәбәпле, аларның тузу дәрәҗәсе 80 % тәшкил итә. Челтәрләрне төзек хәлдә тоту өчен әлеге объектка капиталь ремонт ясарга кирәк. Челтәрләр милекчесенең, Нармонка авыл җирлеге Башкарма комитетының һәм эксплуатацияләүче оешманың капиталь ремонтка акчалары булмаганга күрә, «Су белән тәэмин итү һәм канализация үзәге» ҖЧҖнең эшкә сәләтле торышына ярдәм итү өчен агымдагы ремонт ясала.

Торак массивындагы көнкүреш агынтылары үзләре үк чистарту корылмаларына керә һәм, биологик чистартылганнан соң, ләм кырларына (артта калган урыннарга) ташлана.

Җирлекнең башка торак пунктларында үзәкләштерелгән канализация системасы хәзерге вакытта юк. Булган төзелештән көнкүреш агынтылары чүп-чар чокырларына һәм ишегалды бүлмәләренә керә, аннан техник транспорт белән чыгарыла һәм бу максатка санитария күзәтчелеге биргән урыннарга кушыла. Якын перспективада үзәкләштерелгән канализация төзү планлаштырылмый.

Ташландык суларны агызу турында мәгълүматлар

Корылмалар, характеристика	Хәзерге торыш
1	**2**
Очкыч корылмалар: • Тип, куәте (м3/тәүлек), чистарту ысулы составы, чистарту сыйфатының нормаларына туры килү (аерым текст белән мөмкин) • Канализацияне челтәрләр схемасында урнаштырган урын	Нармонка авылы - 400 м3/тәүлек, биологик чистарту. Нармонка авылы районында урнашкан
КНС б.п. территориясендә: • Местоположение (канализация челтәрләренең гомуми схемасында күрсәтү) • куәте, м3/сәгать. • Насослар, аларның маркалары һәм торышы	Нармонка авылында урнашкан СМ-100-65
Төп челтәрләр: • Диаметрлар • Торбалар материалы • Гомуми озынлыгы, км • Борын,%	200-100 мм чуен 8,0 80

Җирлек территориясендә яңгыр сулары канализациясе юк. Яңгыр һәм кар суларын чыгару җайга салынмый һәм гамәлдәге рельефның түбән урыннарына җибәрелә.

Агым суларының нормалары һәм чыгымнары.

Елга агып төшүче суларның хисап чыгымнары, су чыгымнары кебек үк, торак төзелешен һәм сакланып калган торак фондын төзекләндерү дәрәҗәсеннән чыгып билгеләнде. Шул ук вакытта, СНиП 2.04.03-85 нигезендә, су бүлеп чыгаруның чагыштырма нормалары су куллануның тигез нормаларына, су сибүне исәпкә алмыйча кабул ителә.

Телеканализация системасына керә торган коммуналь-көнкүреш һәм социаль предприятиеләрдән агып төшү гамәлдәге агымның 10% ы арткан килеш кабул ителде.

1 таблица

Су белән тәэмин итү чыганакларына характеристика

Вазифа атамасы авыл җирлеге, торак пункт	Саны чишмәләр, данә	Скважиналар саны, данә	Скважиналар җитештерүчәнлеге, м³/сәг	Наличие ЗСО, шт.	саны,сыйдырышы, данә	Суүткәргеч челтәрләренең озынлыгы, км/км
Нармонка	-	7	64	3	2данә. / 25 м3 16шар метр.	21,1

2 таблица

Нармонка авыл җирлегенең су куллану таблицасы 2022г

Су белән тәэмин итү челтәре			Су белән тәэмин итү челтәрләренең техник торышы, тузу	Су куллану турында мәгълүматлар						Су кытлыгы булу
				җәй		кыш		шул исәптән су сибү	терлеклә р	
Озынлык, км	Торбалар диаметры, мм	Торбалар материалы		м3/ тәүлек	м³/ сәг	м3/ тәүлек	м³/ сәг			
21,1	100	полиэтилен	канәгатьләндерми, 100%	319	13,3	172	7,15	-	-	-

Төзелешнең сәнәгать мәйданнарындагы объектлардан агып төшүче суларны инвестицион проектларны гамәлгә ашыру барышында кабул итәргә кирәк.

Җирлектә читтән торып канализация юк, яңгыр һәм кар сулары рельеф буенча җибәрелә.

5. Су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү буенча проект тәкъдимнәре

5.1 Су белән тәэмин итү

Нармонка авыл җирлеген су белән тәэмин итүнең проектлы карарлары, челтәрләрнең һәм корылмаларның факттагы торышын исәпкә алып, эшләнә торган генераль план нигезендә, су белән тәэмин итүнең гамәлдәге, барлыкка килгән системасы нигезендә нигезләнә.

Җирлекне су белән тәэмин итү системасы - үзәкләштерелгән, берләшкән хуҗалык-эчәк системасы - билгеләнеше буенча, божра - конструкция буенча.

Эчәргә яраклы суны бирү халыкка хуҗалык-эчә торган ихтыяҗлар һәм полив, авыл хуҗалыгы предприятиесенең технологик ихтыяҗлары өчен, янгын сүндерүгә каралган.

Су куллану нормалары СНиП 2.04.01.85* һәм СНиП 2.04.02-84*нигезендә кабул ителде:

- Бер кешегә 160 л/тәүлек - халыкның эчке суүткәргеч һәм канализация белән җиһазландырылган торак йортларда яшәүче хуҗалык-эчә торган ихтыяҗларын тәэмин итү (норма халыкара бергәлек тарафыннан кешенең физиологик ихтыяҗларын канәгатьләндерү өчен җитәрлек дип танылды) ("Сантехника" журналы 2009 елда 2 нче урында, "АВОК-ПРЕСС" нәшрияты 15 бит);
- бер кешегә 50 л/сут - урамнарга һәм яшел утыртмаларга су тоту нормасы;
- Халыкның хуҗалык-эчә торган ихтыяҗларына тотылган чыгымнарның 10%ы аны азык-төлек белән тәэмин итүгә, көнкүреш хезмәтләре күрсәтүгә һәм башкаларга өстәмә рәвештә кабул ителде.

Торак пунктта яшәүчеләрнең саны 5 меңгә җитә - 1 янгын. Шул ук вакытта тышкы янгын сүндерүгә су 10 л/сек тәшкил итә.

Гамәлдәге төзелешләрне һәм проектлана торган төзелешләрне су белән тәэмин итү буенча планлаштырылган эшләр

<u>Карадуле авылы һәм Караеш авылы</u>

Авылларның фактик кушылуына бәйле рәвештә аларны хуҗалык-эчә торган суүткәргечнең бердәм тупик челтәреннән су белән тәэмин итү тәкъдим ителә. Гамәлдәге челтәрләрне яңаларына күчерү күздә тотыла.

Шул ук вакытта түбәндәгеләр кирәк:

1. 1500 м озынлыктагы өстәмә яңа суүткәргеч челтәрләр салырга. Су үткәрү челтәрләре 100 SDR17 ГОСТ 18599-2001Нның 100 полиэтилен торбаларыннан планлаштырыла. Аларда ТПР 901-09-11.84 буенча 100 м радиуслы янгын гидрантларын урнаштыру һәм арматураны сүндерә торган җайланма урнаштыру күздә тотыла.

3. ЗСО коймасы булган территорияне төзекләндерү.

<u>Карадуле авылы</u>

Карадуле авылын гарантияле су белән тәэмин итү өчен резерв режимда эшләү өчен билгеләнгән тагын бер артезиан скважинасын урнаштыру тәкъдим ителә, ул 5,5 м3/сәг су бирә һәм 100 м тирәнлектә гамәлдәге скважиналар белән охшаш.

Шул ук вакытта түбәндәгеләр кирәк:

резерв режимда эшләү өчен билгеләнгән тагын бер артезиан скважинасын 25 м3/сәгатькә кадәр һәм 90 метрга кадәр тирәнлектә (гамәлдәге скважинага охшашлы) урнаштырырга. Иң эчә торган чорда ягъни җәй көне гомуми сиптерү системасына су салыначак су асты торбасы .бар

1 Гамәлдәге челтәрләрдә ТПР 901-09-11.84 буенча элементларның ж/б җыелмасыннан коелар урнаштыру күздә тотыла. Аларда 100÷150м гамәл радиусы булган янгын гидрантларын урнаштыру һәм сүндерә торган арматура урнаштыру өчен янгыннарны бетерү өчен 4 янгын гидранты урнаштырырга кирәк.
2 Җитештерү ихтыяҗлары өчен су белән тәэмин итү чыганаклары аерым планлаштырылырга тиеш.
3 Артезиан скважиналары әйләнәсендә ике поястан санитар саклау зоналары җиһазландырылырга тиеш.

Санитария саклау зонасының беренче поясын (катгый режимлы зона) әйләнә-тирәдәге мәйданчыкны үз эченә ала

1,2м биеклектәге койма белән әйләндереп алынган 30м радиуслы скважиналар. Территория планлаштырылган һәм яшелләндерелгән булырга тиеш.

Беренче пояс территориясендә түбәндәгеләр тыела:

кешеләр яшәү;

Терлекләрне һәм кошларны тоту һәм көтү;

Суүткәргечкә турыдан-туры катнашы булмаган биналар һәм корылмалар төзү.

Беренче пояс территориясендә эшләүче затлар өчен мәҗбүри билгеләнә

су инфекцияләре төркеме буенча иммунизация, мәҗбүри периодик медицина

бацилла куркынычсызлыгын тикшерү

Мәйданчык территориясе чүп-чардан чистартыла һәм хлорлы известь белән зарарсызландырыла.

Икенче пояс зонасы территориясендә 150м радиусы түбәндәге санитар-техник чаралар каралган:

Һәрбер төзелеш, сәнәгать һәм торак, районнар белән килештерелергә тиеш.

санитария оешмалары;

Участокны төзегәндә барлык урамнарны һәм ишегалларын чиста һәм пөхтә тотарга, аларның санитариягә каршы торышына юл куймаска.

Икенче пояс территориясендә санитар саклау зоналары тарафыннан тыела:

территорияне чүп-чар, тирес, сәнәгать калдыклары белән пычрату;

Ягулык-майлау материаллары, агулы химикатлар һәм минераль складлар урнаштыру

химик китереп чыгарырга мөмкин булган ашламалар, шламсаклагычлар һәм башка объектлар

су белән тәэмин итү чыганакларын пычрату;

зиратларны, үләт базларын, фильтрлау кырларын, игенчелек кырларын урнаштыру

сугарулар, тирес саклагычлар, силос траншеялары, терлекчелек һәм кошчылык

су белән тәэмин итү чыганакларының микроб пычрануын китереп чыгарырга мөмкин булган предприятиеләр;

Ашламалар һәм агулы химикатлар куллану.

5.2 Ташландык суларны агызу

Су белән тәэмин итү Нармонка авыл җирлеген (проектлана торган һәм булган төзелештән) кулланучыларда тәүлегенә 400м3/тәүлек тәшкил итә. Нармонка авылы өчен су чыгаруның бердәм схемасын, ягъни чистартылган суларны РФ таләпләренә туры китереп җиткерү күздә тотыла. Чистартылган һәм зарарсызландырылган ташландык сулар урынның рельефы түбәнәю участогында фильтрлау һәм череп ятучы катлам аша таркау ысул белән чыгарыла. (ләм кырлары)

Тетеево авылы, Караеш авылы, Карадуле авылы, Астраханка авылы, Татар Кабаны авылы торак төзелешендә ташландык сулар агызу каралмаган.

Канализация системасы булмаган җирлекнең торак йортларын "ЭКСО" фирмасының фильтрлау траншеяларын яки кырларын таләп итми торган һәм чистартылган су буенча барлык Россия нормативларына туры килә торган, "Биокси" модельләр рәтенең локаль

чистарту корылмалары белән җиһазландырырга тәкъдим ителә. "Биокси" модель рәтенең агып төшүче суларны чистарту җайланмасының җитештерүчәнлеге хезмәт күрсәтелүче затларның санына бәйле һәм кирәкле барлык сертификатларга һәм гигиена бәяләмәләренә ия.

"Биокси" җайланмасын кулланганда ассенизация машинасын кулланырга кирәкми, җайланманың урнашу урынына килү юлын планлаштыру кирәк түгел, чөнки чистартылган су коега үз юлы белән яки урынның рельефына, яки җитештерүче тәкъдиме буенча, бакча яны участогына су сибү өчен файдаланылырга мөмкин.

1 нче кушымта
Астраханка авылындагы су үткәрү челтәрләре һәм янгын гидрантлары схемасы

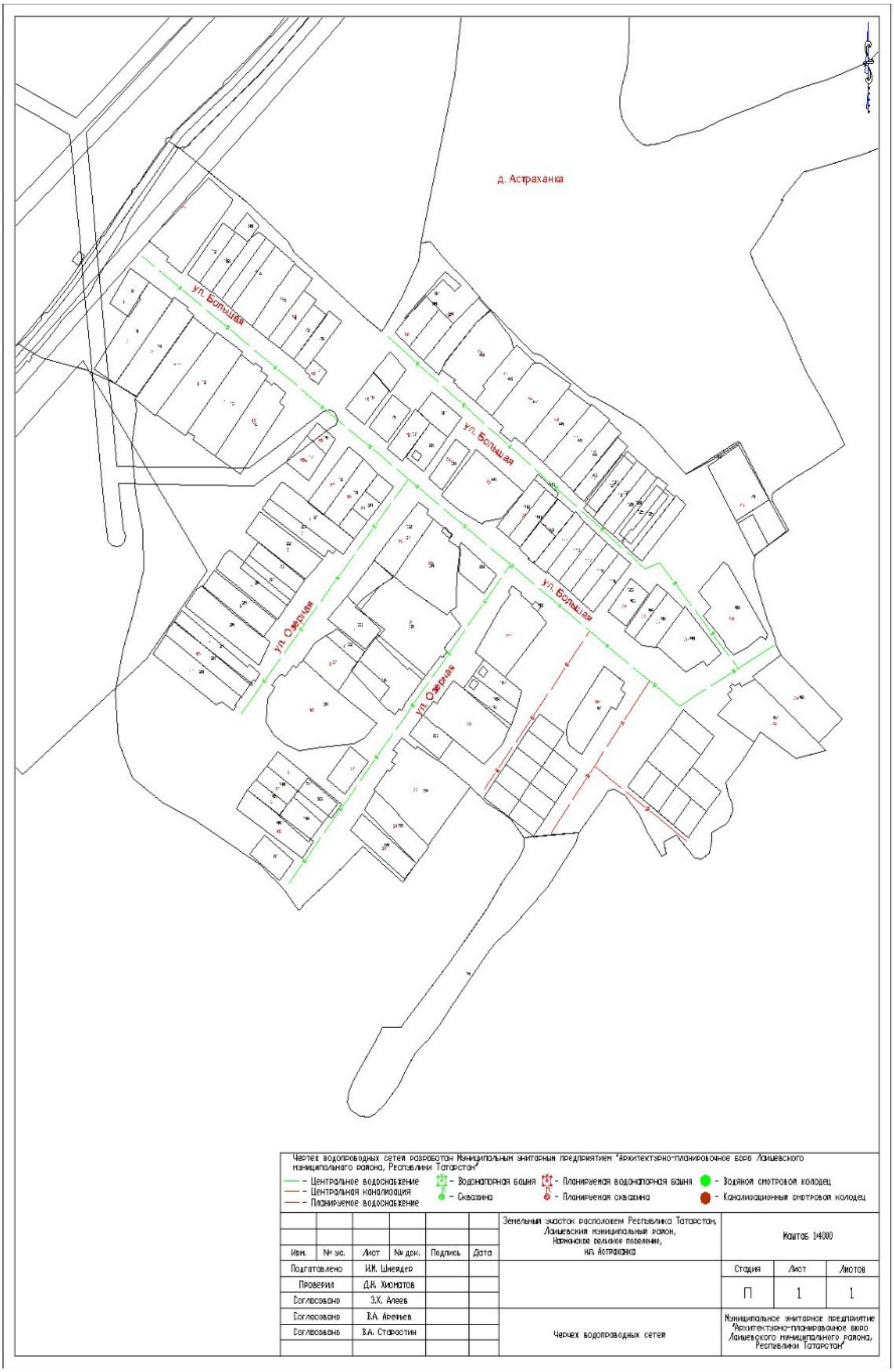

2 нче кушымта
Нармонка авылы суүткәргеч челтәрләре һәм янгын сүндерү гидрантлары схемасы

3 нче кушымта
Карадуле авылының су үткәргеч челтәрләре һәм янгын сүндерү гидрантлары схемасы

4 нче кушымта

Тетеево авылы янында су үткәрү челтәрләре һәм янгын сүндерү гидрантлары схемасы

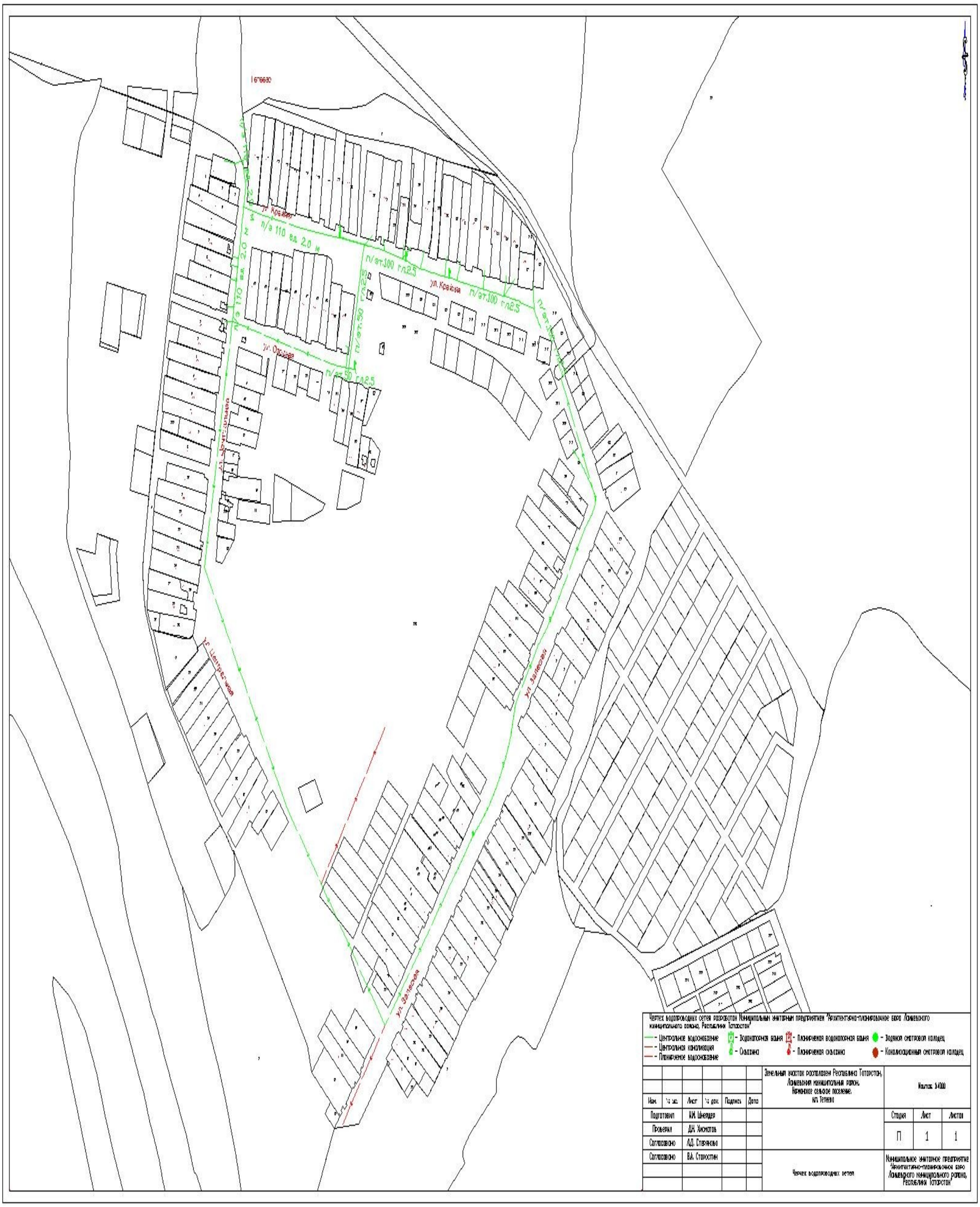

5 нче кушымта

Караеш авылы суүткәргеч челтәрләре һәм янгын гидрантлары схемасы

6 нчы кушымта
Татар Кабан авылының суүткәргеч челтәрләре һәм янгын гидрантлары схемасы